

Handläggare: Nicolas Heyum
Telefon: 076 12 27 457

Till Miljö- och hälsoskyddsnämnden
MHN 2011-08-30 p. 21

Fjärrvärme i konkurrens

remiss från Kommunstyrelsen, Dnr. 1137/2011

Förvaltningens förslag till beslut

1. Tillstyrka remissen med de synpunkter som anförs i detta remissvar
2. Justera beslutet omedelbart

Gunnar Söderholm
Förvaltningschef

Gustaf Landahl
Avdelningschef

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till Miljö- och hälsoskyddsnämnden skickat en remiss om fjärrvärme i konkurrens (SOU 2011:44) med svarstid 30 augusti 2011.

TPA- (tredjepartstillträdes-) utredningen lämnade tidigare i år sitt betänkande till regeringen angående regelverk för sådant tillträde till alla fjärrvärmenät i Sverige. Utredningen är ett uppdrag från Näringsdepartementet och är nu föremål för en

omfattande remissomgång i vilken Stockholms stad har möjlighet att lämna synpunkter. Utredningen finns på <http://www.regeringen.se/sb/d/108/a/167392>

Syftet med utredningen har varit att stärka fjärrvärmekundernas ställning, att åstadkomma en effektivare värmemarknad med ökad konkurrens och därmed förhoppningsvis lägre fjärrvärmepriser samt att samtidigt förbättra miljön. För att kunna nå de miljömässiga målen kan det krävas fler åtgärder än tredjepartstillträde.

Viktiga motiv till att utredningen genomförts är att konkurrensen hittills inte fungerat tillfredsställande och att prisregleringar som att sätta högsta pris inte stimulerar utvecklingen. Ett annat motiv är att tredjepartstillträde är det enda alternativ som kan göra det möjligt att ta tillvara restvärme från industriella processer. Potentialen i hela landet för restvärme är 5 TWh per år. I utredningen hävdas det att restvärme är utsläppsfri, eftersom alternativet är att dumpa den.

Förhållandena kring fjärrvärmenäten i Sverige kan delvis liknas vid infrastrukturen kring el och naturgas; ledningarna är ett naturligt monopol. Den viktigaste skillnaden är att fjärrvärmenäten är lokala.

Utredningen föreslår att det införs krav på juridisk åtskillnad mellan produktion, distribution och handel med fjärrvärme så fort en konkurrenssituation uppstår. Detta kan kortsiktigt leda till ökade administrativa kostnader.

I utredningen påpekas en tvetydighet angående tredjepartstillträdets miljöaspekter. Om det innebär att restvärmen ökar i fjärrvärmeproduktionen ser man i utredningen miljöfördelar, eftersom man hävdar att restvärmen är utsläppsfri. Däremot finns en risk att restvärmen kan tränga undan kraftvärmeproduktion, vilket ger negativa konsekvenser om förnybar elproduktion är prioriterat.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen håller med om flera av utredningens grundtankar. Att exempelvis bygga parallella fjärrvärmesystem är inte motiverat och därför är det viktigt för nya aktörer att få tillträde till näten. Att stärka kundernas ställning är givetvis också av stor vikt.

Förvaltningen instämmer i förslaget att kunna ta tillvara industriell restvärme, vilket är en av utredningens största förtjänster. Restvärmen i landet motsvarar mer än dubbelt så mycket total energi som Stockholms stad använder varje år och det är viktigt att den tas tillvara. Däremot anser förvaltningen att miljöbelastningen

från restvärmen ska räknas in, eftersom all förbränning påverkar miljön. Om restvärmen i framtiden tas för given i fjärrvärmeproduktionen, bör den miljöpåverkan som uppstår i och med de industriella processerna räknas med i t.ex. utsläppsstatistiken.

I utredningen påpekas redan på förhand att det är inom de tre största städerna i landet där tredjepartstillträdet har bäst förutsättningar att lyckas genom lönsamhet i uppdelning på produktion, distribution och handel. Samtidigt förslås att tillsynsmyndigheten, sannolikt Energimarknadsinspektionen, kan göra undantag från obligatoriet med tredjepartstillträde, om myndigheten bedömer att kostnaderna för ett sådant är för höga, t.ex. för administration.

Förvaltningen ställer sig undrande till hur tillsynsmyndigheten (inte föreslaget, men sannolikt Energimarknadsinspektionen) kommer att avgöra vad som är lönsamt eller inte, t.ex. om sådana lönsamhetskalkyler även kommer att grunda sig på miljöekonomiska, och därmed samhällsekonomiska överväganden. Detta bör klargöras.

Vidare anser förvaltningen att det är viktigt att den myndighet som ska utöva tillsyn får erforderliga resurser för att på ett trovärdigt sätt kunna genomföra arbetet.

När en producent väl fått tillträde till ett fjärrvärmenät är det mycket viktigt att det införs ett transparent avräkningssystem. Om en ny aktör erbjuder t.ex. 100% förnyelsebar värmeleverans är det viktigt att det finns någon form av oberoende instans som regelbundet säkerställer att så är fallet.

I utredningen påpekas att restvärmen i första hand inte kommer att ersätta fossila bränslen utan främst biobränslen. De fossila bränslena används främst vintertid som s.k. topplast. Utredningen pekar på att restvärmen därmed inte kommer att bidra till att minska växthusgasutsläppen i fjärrvärmesektorn. Som tidigare nämnts är det viktigt att detta räknas med i utsläppsstatistiken.

SLUT

Bilagor

1. Sammanfattning av remiss (SOU 2011:44) Fjärrvärme i konkurrens